ФАРМЕРСЬКА СТОРІНКА

ЩО РЕДАКЦІЯ ХОЧЕ ПОЧУТИ ВІД ФАРМЕРІВ.

Перше, що редакція "Українських Робітничих Вістей" хоче почути від фармерів — це те, чи фармері читають свою сторінку і як вони розуміють прочитане? Чи доступно і зрозуміло пишеться в фармерській сторінці про фармерські справи? Які фармерські справи треба-б більше обговорювати в фармерській сторінці?

Нашим найкращим бажанням є говорити до фармерів про їхні болі зрозумілою мовою. Вказувати шлях з тяжкого положення в такий спосіб, який не вимагав би пояснювання.

Коли-ж, не дивлячись на наші старання, дещо лишається неясним в нашім писанню для деяких малограмотних людей — тому ми радили в минулій сторінці і тепер радимо, читати фармерську сторінку гуртом. Читати і обговорювати. — А тоді зрозуміють не тільки малограмотні, але багато дечого довідаються і зрозуміють зовсім неграмотні.

А робити це треба так:

Зібратися, скажемо, в неділю, чи в якесь свято, до читальні, або до приватної хати гуртом і улаштувати спільне читання своєї сторінки. Перечитати одну річ, обговорити, вияснити тим, які не усвоїли собі прочитаного, а тоді ви, товариші фармері, багато скористаєте.

В спільнім читанню не ограничуйтеся, товариші фармері, самою лише фармерською сторінкою. Час вже, щоби ви цікавилися загально-світовими подіями і робітничим рухом, а це зробить вас свідомими загально і вийде вам на користь. Бо як з робітничого руху, так і з загально світових подій можна почерпнути для себе добру науку.

Як приймаються на фармах наші поради — про це наша редакція хоче почути від самих фармерів.

ПРО ЩО ФАРМЕРІ НЕ ПОВИННІ ЗАБУВАТИ.

Фармері не повинні забувати про свою ґазету, яка містить фармерську сторінку не для своєї власної користи, не для того, щоб замилити очи фармерам, а відтак завести їх на мильну дорогу, але виключно для користи самих фармерів.

"Українські Робітничі Вісти" служать тільки працюючим масам і удержуються їх центами. "Українські Робітничі Вісти" не містять навіть ніяких шарлатанських оголошень, як це роблять ті ґазети, що є наймитами панських політичних партій, а фармерам замилюють очи ріжними патріотичними підступами. Фармер, що піддержує такі ґазети, є перш всего сам собі ворогом, бо він своїми центами зміцнює той чинник, який затуманює його ум, а відтак віддає фармера панові на визиск. Як це робиться, про це ми поговоримо иншим разом, а тепер скажемо; який часопис фармері повинні читати.

Кожний фармер повинен читати "Українські Робітничі Вісти"! А щоби їх читати — повинен за них заплатити. Є ґазети, котрі роками йдуть безплатно, але їм платить той, що визискує фармера. Платить їм за те, що вони несуть фармерові отрую замість здорової поживи.

"Українські Робітничі Вісти" несуть здорову поживу і тому за них треба заплатити.

Кожний фармер — передплатник "Укр. Роб. Вістей" повинен протягом місяця мая придбати "Укр. Роб. Вістям" кількох нових передплатників серед фармерів. Кожний фармер повинен поширити "Укр. Роб. Вісти" в найдальші фармерські закутини!

Кожний фармер, який передплатить "Укр. Роб. Вісти" в місяці маю на цілий рік, дістане в дарунок книжок вартости $1.00, а як передплатить на пів року — дістане книжок за 50 ц.

Книжки ці є проголошені на иншім місци і кожний може вибрати собі їх після своєї вподоби.

Товариші фармері! Ви тепер розпочали кампанію за гвіт пулом! — Розпічніть же разом таку саму кампанію за збиранням передплати на "Українські Робітничі Вісти"!

Памятайте! Ми тепер радимо Вам йти у гвіт пул, але як ваші передовці, ті що організують гвіт пул, вас зрадять, як вони схочуть завести і тут вас на манівці, "Українські Робітничі Вісти" не будуть гладити їх по лобі! Вони будуть гатити їх з гори! І тепер ми кажемо: йдіть у гвіт пул, але глядіть обома очима. А щоби ваші очи уміли дивитися, читайте "Українські Робітничі Вісти" самі і заставте читати їх свого сусіда. А "Українські Робітничі Вісти" навчать вас, як треба дивитися запанами і підпанками, як треба дати їм по руках тоді, як вони протягнуть їх за вашим доларом.

Редакція.

В СВІДОМОСТИ І ОРҐАНІЗАЦІЇ СИЛА ФАРМЕРІВ.

ФАРМОВІ РАБИ.

Таке сказав на адресу фармерства західної Канади не більшовик, але проґресивний посол домініяльного парляменту з Бов Ривер, Алберта, Е. Ґарленд. Такий титул дав він фармерам на мітінґу в Монтреалі в суботу 19. квітня. А робітників привітав він на тому самому мітінґу, як наємних "рабів-зарібників".

"Фармері і робітники находяться в однаковім положенню" — сказав Ґарленд. А далі змалював картину положення фармерів в західній Канаді, а зокрема в Алберті. Фармері виїзджають з Алберти, не будучи в силі видержати тих утисків, які наложили на них позичкові компанії і банки. 75 процент фармів західної Канади є власністю позичкових компаній і банків.

ЯКИЙ ВИХІД З ЦЕГО ПОЛОЖЕННЯ.

Ґарленд твердив, що вихід з того положення може бути тільки через кооперацію і політичну акцію фармерів, або иншими словами — в злученій боротьбі фармерів на економічнім і політичнім полі. Одна ґалузь боротьби без другої не є вистарчаючою. Організація фармерів є конечна і вона повинна бути побудована на клясовій основі.

"Положення на заході роспучливе — каже Ґарленд — і колиб зліквідовано всі посідання західно - канадійських фармерів, то вийшло б загальне банкроцтво тому, що ці фармері з тої продажі всего свого майна не могли б поплатити всіх своїх з'обовязань (довгів), через великий упадок вартости землі".

На закінчення своєї промови він сказав, що посередники між фармерами і компаніями — це паразіти і вони разом з залізнодорожними компаніями творять дві греблі, які не дають фармерам ходу.

Стільки сказав домініяльний проґресивний посол про положення фармерів.

НАЙГОЛОВНІШИЙ ЧИННИК.

Ми не будемо тут твердити, що він був щирий у своїх заявах, однак підкреслюємо, що навіть люде з дрібно-буржуазних кругів починають говорити, що тільки в злуці економічної боротьби з політичною, основаній на чисто клясовій плятформі, можуть фармері найти вихід з тяжкого, роспучливого положення.

Легко йому говорити, тоді як може 90 процент фармерів не знають, що то є кляса і не є в силі розріжнити економіки від політики. Отже, треба знання, або як ми називаємо — **свідомости.**

Кляса означає собою поділ. Наприклад, ученики в школі поділені на кляси. Чому? Щоби відріжнити степень їх знання. Суспільство, або народність також поділена на дві головні кляси: пануючу, яка не працює, але жиє роскішно, і клясу працюючу, в якої руки в мозолях, душа в гріхах, а майно в довгах.

Кляса пануючих не є численна, але добре організована і веде шалену боротьбу на економічнім і політичнім полі за своє панування.

ЩО МИ НАЗИВАЄМО ЕКОНОМІЧНИМ ПОЛЕМ.

Економіка — це господарство. Це те, що працюючі витворюють своїми мозолями на ріллі і у фабриці. І тому, що працюючі не є організовані на тім полі, вони не є властителями продуктів своєї праці. А тому, що пани є організовані — вони забрали до своїх рук те, що працюючі витворили.

Ось візьмім за примір якусь велику збіжеву компанію. Хто нею верховодить? Пани. Візьмім фабричну промисловість — хто нею верховодить? Пани. Запитаймо — чому? Бо вони організовані, бо вони злучилися разом, як репяхи. Всі менші збіжеві та фабричні компанії підпадають під верховодство більших, а відтак всі лучаться у один великий трост і тут вони сильні, як мур.

Вони мають свої заповіди, які називають статутами і вірно їх придержуються. Може у вашій місцевости є кілька, або кільканайцять елевейторів, але всі вони платять вам однакову ціну за збіжжя. Платять таку ціну, яку сказав їм платити найвищий їх бос, який сидить в НюЙорку при Вол Стріті.

В такий спосіб визискувачі панують на економічнім полі.

ПОЛІТИЧНЕ ПОЛЕ.

Ті самі пани не ограничуються пануванням на економічнім полі. Вони добре знають, що занедбавши політику, вони втратять своє економічне панування. І тому вони зубами й руками держаться політики. Маємо в Канаді консервативну, ліберальну, а останніми часами й проґресивну політичні партії. В Злучених Державах маємо републиканську і демократичну партії. Провід в тих партіях мають ті самі пани. Через ті партії вони мають зверхність в парляментах, формують свої правительства, ухвалюють такі закони, які позволяють, оборонять визиск, закони, які є на користь панам, банкам, позичковим компаніям, збіжевим спілкам, і фабричним тростам.

Тому їм служать суди, поліція, попи і шпіони.

Отже пани-визискувачі тісно злучили політичну і економічну боротьбу.

ПАРАЗІТИ.

Ще пару слів про посередників, яких Ґарленд називає паразітами. До якої кляси вони належать? Вони в більшости стоять близько до кляси працюючих. Загально їх називають викидками. Серед Українців в Канаді — це переважно сини селян або робітників, яким пощастило скінчити в старому краю кілька кляс ґімназії, або кілька ґрейдів в Канаді, пожити кілька років в "народній інституції" на фармерськім хлібі — і він вже корчить з себе пана. Але паном він не є. До пана йому далеко. Однак з фармером він вже не братається, "галішеном" його називає. Він служить посередником між фармером а паном, або є фармерським паразітом. Таких паразітів на фармах є дуже багато. Вони називають себе "ейджентами". В декотрих з тих "ейджентів" комірці обернені воротами на північ.

Викидками їх називають тому, що вони своїй клясі не служать, а панська кляса має їх за своїх наймитів, але до одної миски не приймає.

ЩО-Ж ФАРМЕРІ ПОВИННІ РОБИТИ?

На це питання я відповім дуже коротенько: повинні вчитися в своїх визискувачів, як боротися! Може колись ми над цим більше поговоримо, а тепер скажемо: фармері повинні організуватися на економічнім і на політичнім полі одночасно. Для цего вони повинні організуватися в економічні і політичні організації, але в чисто клясові, фамерські організації. Повинні охороняти ті організації від напливу в них паразітів, або мати над ними остру контролю. Але краще дати паразітам по потилиці, бо як-же ти будеш дідька контролювати.

З'організувавшись — фармері повинні лучитися не з міськими "проґресістами", викидками консервативної та ліберальної партій, але повинні лучитися з робітничими організаціями, з людьми своєї кляси. Бо так довго, як фармері будуть загравати зі своїми визискувачами, так довго вони не визволяться з довгів, морґечів і з визиску.

Фармер-Нетяга.

РІЖНІ ВІСТИ.

ПОПЛИЛА ФАРМЕРСЬКА ПРАЦЯ.

В четвер, 24. квітня вийшло з фортвиліямської пристані вісімнайцять кораблів, які повезли 3,817.000 бушлів пшениці, вівса і льону. Шіснайцять кораблів на озері спішить за збіжжям, а сім в пристані ладується.

Потяги довгими рядами доставляють збіжжя з заходу в Форт Виліям.

Кажуть, що 60 міліонів бушлів збіжжя, яке зимувало в Форт Виліям, буде невдовзі в дорозі на ринок.

Поплило фармерське збіжжя, а горе лишилося з фармерами.

ЯК СТОЇТЬ ГВІТ ПУЛ.

В Манітобі до 25. квітня за гвіт пулом було 691,934 акрів, які є підписані на 7,176 контрактах.

Число контрактів гвіт пулу в Алберті дійшло до 28,725, заявив секретар фармерської кооперативної організації Р. О. Джермен.

Бувший організатор гвіт пулу північної части Саскечевану Р. Г. Миликен заявив, що найтяжче мається справа з організацією гвіт пулу в Саскачевані. Але тепер трудности вже переможено і гвіт пул зібрав вже 5 міліонів акрів. Миликен певний, що до закінчення сівби гвіт пул збере потрібних йому 6,100,000 акрів, бо тепер фармері вже навіть самі зголошуються.

СІВБА ЗАПІЗНИЛАСЯ.

З цілої Канади наспівають вісти про спізнення сівби. За останні дні погода погіршилася і спинила сівбу там, де вона вже була розпочалася.

І так в Алберті, де минулого тижня впав сніг і в північній части Саскечевану сівба розпічнеться не скорше, як около 4-5 мая, така думка досвідчених фармерів.

З Принс Алберт доносять, що багато землі ще вкрито снігом. Манітоба, яка місцями розпочала вже була сіяти, не сподіється розпочати сівби до 1. мая, але загальна сівба можлива не скорше, як 5. мая.

Навіть з Онтеріо доносять, що сівба і вся робота на фармах і городах дуже спізнилася цего року через непогоду.

ПОЧЕКАЮТЬ ДО ЖНИВ.

Ліквідатори збанкротованого "Гом банку" вирішили, що "не буде в інтересі банку" заставляти своїх кредиторів, якими в більшости є фармері західних провінцій, сплачувати довги зараз. Ліквідатори, полишили цю справу до жнив. Або иншими словами — ліквідатори знають, що тепер нема що взяти в фармера, тому рішили заждати на фармерський врожай, який вони зліквідують разом з "Гом банком".

МЕНОНІТИ ІДУТЬ ДО МЕКСИКО.

Сто пятьдесять менонітів, які фармерували на полудне від Свифт Корент, Саск., виїхали в пятницю, 25. квітня спеціяльним потягом в Мексико. Вони прилучаться там до своїх компатріотів, які виїхали туди попередно. Менoніти повезли з собою 23 вагони ріжних домашніх річей і рільничих машин.

Велике число менонітів виїхало з Канади в Мексико за минулих кілька років. На першого мая виїде ще одна партія з Манітоби.

Менoніти — це Німці, які є взірцевими фармерами. В Канаді вони терпіли за свої переконання та своєрідні релігійні погляди і за школи, а підчас світової війни просто за те, що вони Німці. З виїздом менонітів, Канада позбудеться найкращих фармерів.

ОСЬ ЯК ЧЕШУТЬ.

Віце-президент Юнайтед Ґрейн Ґроверс Лимитет, Райс Джонс заявив, що його компанія перевезла за останних 12 місяців 10 тисяч штук худоби з Канади до Анґлії. Перед війною перевіз через океан одної штуки коштував $7.50, а тепер коштує від $20.00 до $25.00 за штуку.

Достава з Вінніпеґу до анґлійського порту 1.200 фунтів живої ваги коштує $42.00.

По чому за фунт компанія платить в Канаді, фармері знають. А скільки то анґлійський робітник мусить заплатити за фунт мяса в Анґлії Ти фармере виплекав худобу, а компанія гроші за неї забрала.

КОШТОВНА ЗАБАВА.

До вінніпеґу прибув фармер, зміняв в середу, 23 квітня чек на суму $450.00 і пішов шукати "розривки" та "освіжуючого" напитку. І так освіжився, що з $450.00 нічого йому не лишилося. Поліція не подає назвиска фармера.

Ось до чого доводить самогонка.

Товариші фармері! Читайте свою сторінку гуртом і передавайте з рук до рук!

М. ІРЧАН. 10)

КАРПАТСЬКА НІЧ.

(Оповідання із збірки "Кровавий бог".)

(Продовження.)

Снувалася пісня в присмерках церкви і заглядала в кожний куточок, в кожну найменшу щілину.

З бічних дверий головного вівтаря вийшла біла постать санітарки і застигла біля одвірка. Біля неї санітарі і легко ранені з перевязаними головами й руками. Всі простоволосі, похилені.

...Віічная па-а-а-а-а-мять...
Віічная па-а-а-а — —
а-а-а —
а-а-а-амя-я-я-ять...

Це не пісня, це вітер дужий, скажений. Вривається пекучим болем в груди і гне сірі вояцькі постаті до землі, до заболоченої долівки. Окрівавлені, забруднені душі — в густе болото, щоб задушити останній віддих споганених людий!

... — Де Христос? Де Христос-спаситель?!...

...Віічная па-а-а-амя-я-ять...

Матвій підняв голову і вдивився в темні хори, з яких ще плила чорна смуга болючих слів і тонів. Але хори здавалися далеко, дуже далеко. Пісня роспливалася по цілій церкві і він не знав, де ловити її.

...Віічная па-а-а-а-а-мять...
Віічная па-а-а-а — —
а-а-а —
а-а-а-амя-я-я-ять...

Затихли скорбні звуки і церква заніміла. Ніхто навіть не ворохнувся. Тільки десь за райськими дверми завмирав останній звук...

...а-а-а-а-мя-я-я-ять...

І в тій хвилі покотилося в нічній тишині роспучливе ридання. Виривалося ніби з далекої глибини і торгало серце сірих вояцьких постатів. Ще гірше, ще печальніще стало всім.

— Хто плаче?

— Десь в долині...

Від бічних райських дверий кинулися на відгомон ридання. А ридання виривалося ще болючіще з старих грудий Матвія Шавали.

— Чого плачете? Заспокійтеся, бог з вами...

Банно стало... За серце вхопило — пояснював хтось з гурту.

Сіра вояцька маса зірвалася на ноги і пхалася до вівтаря.

— Що сталося? Вмирає хтось?...

— Ей, ти! Що там таке?

— Тихше холєро мадярська!

Матвій підніс голову і запалими очима глянув на гурт.

— Я не знаю, не знаю...

І знову захлипав. Ховав голову в широкі-чорні долоні і дрожав цілий від плачу.

Брудна, жалюгідна санітарка, мабуть найбідніще створіння на фронті, похилилася над Матвієм і ломаною славянською мовою заспокоювала його. Матвій раптово перестав плакати, глянув і довго не зводив з її помятого, передвчасно старого обличчя очей. Санітарка боязко відступила.

— Ти не пречиста? — питав скорбно Матвій.

Всі завмерли в гурті.

— Ти, ти! Я пізнаю! Маріє! Мати сина спасителя! Де Христос? Скажи! Ти знаєш, а я не знаю... — просив на колінах.

З жахом оглянулась санітарка по вояках, а вояки по собі.

— Браття! — звернувся він до всіх. — Я шукаю Христа. Христа-спасителя. Ви не бачили?...

Один з санітарів підійшов до нього і ласкаво промовив.

— Вас болить голова, правда? Зайдіть зі мною, я вам дещо дам. Легше стане...

— Але у відповідь Матвій якось безвладно опустив голову й руки і видавалося, зівяв цілий.

— Подайте води! — крикнув хтось з гурту.

— Бідний Матвій... — шептали ополченці.

— Щож — стара голова, не видержала...

— Тоє... — і один з них показав пальцем на свою голову.

— Гой, боже, боже... Тото терпимо...

Ліниво зсунувся з бічного престола зарослий, блідий поручник. За ним й инші старшини почали одягатися.

— Що таке? Чому не спите? — питали.

— З чоловіком припадок пане поручнику...

— Зімлів?

— Ні. Говорить якось дивно...

— Нехай санітарі займуться ним. А ви не кричіть, пора спати.

— Я перекажу...

— Навіть тут не дадуть відпочити — бурмотів поручник і ляг назад на престол. За ним й инші старшини пішли спокійно на спочинок.

Молодий стрілець обережно, по синівськи прикляк біля Матвія і напоїв його холодною водою.

— Тяжко вам вуйку Матвію? Не журіться. Викиньте той дур з голови. Пережиємо якось...

Матвій добрими, заплаканими очима дивився на нього.

— Сину, сину... Коли чую, що серце моє ледви держиться на тонкій шкірочці, то туск розриває старі груди... За що така мука всім нам? — тихо мовив він.

— Не думайте про це вуйку, бо ще гірше стане... — заспокоював стрілець. — Ходіть, приляжете, заснете і забудете...

Він старався допомогти встати Матвієві. І послушно, як дитина, Матвій підвівся на рівні ноги і ніби став якийсь менший, як був давніще. Втер сльози і ніс, потер рукою чоло тай здрігнувся цілим тілом.

— Старий, незвичний... — якось несміливо оправдувався перед всіми. — Ви простіть браття, що якось так... ну, гей-би дитина... Кажуть, чоловік на старість знов стає дитиною... Але я трошки то... Ну в голову вдарило... Серце запекло і ніби обірвалося... Молився я, бо це дім божий...І то...в голову пішло, не спамятався... Ви простіть браття... Серце запекло...

— Нічого Матвію, буває...

— Не варта так брати собі до серця...

— Всім нам гірко, але божа воля...

Гурт сміливіще почав розраджувати Матвія.

— Знаєте, почав я молитися отут — роскazував він далі. — Не тямлю, як саме молився, але забув де я. Перед очима став сьогоднішний бій, кров, сніг, смерть... І я тяжко згрішив. Чорний дух увійшов в мене на цьому святому місци і я почав думати, що нема бога. Вмер бог, застрілили його, убили. Тяжко згрішив... Бо як-би був бог, думав я, то чи-ж міг-би він дивитися на ці людські муки? Але Христос наш спаситель є десь, правда Христос-спаситель є... І я не знав, де він... Отакі думки насуває чорний дух, що опутує чоловіка не знати як і чому... Згрішив я тяжко... Спамятався якось...

— Це Матвію на кожного находить в таку годину. Чоловік, як худобина отут, ні бе ні ме... — озвався один з ополченців.

— Що скажуть — робимо. Бог ласкавий... А не може-ж чоловік без гріха бути...

— Ріжні думки находять в такий час...

— Та ще як туск вхопить...

— Від туску й амінь може бути, гірше, як від кулі...

(Далі буде.)